

Střední škola sociální péče a služeb, nám. 8. května 2, Zábřeh

TÉMATA K MATURITNÍ ZKOUŠCE

ZE SOCIÁLNÍ PÉČE

Studijní obor: 75 – 41- M/01 Sociální péče, sociálně správní činnost

Forma zkoušky: ústní

Školní rok: 2024/2025

Forma studia: denní

Vypracovala: Mgr. Gabriela Daříčková

Projednáno předmětovou komisí dne: 11. 9. 2024

Schváleno ředitelkou školy:

1. Sociální terminologie

- pojmy sociální, sociální politika, sociální práce, sociální péče, sociální zabezpečení, sociální problém, sociální potřebnost
- sociální služby – legislativa, subjekty a objekty, financování, formy poskytování sociálních služeb, podmínky poskytování sociálních služeb, příklady sociálních služeb
- životní úroveň a její ukazatele
- sociální událost

2. Sociální služby

- legislativní ukotvení sociálních služeb
- druhy a formy sociálních služeb
- zásady při poskytování sociálních služeb
- základní činnosti při poskytování soc. služeb

3. Etika a historie sociální práce

- historie sociální práce a sociální péče v zahraničí a u nás
- etika sociální práce – etika, morálka, normy
- přehled etických problémů
- etické zásady a etické normy sociální práce s klientem

4. Osobnost sociálního pracovníka

- osobnostní vlastnosti sociálního pracovníka
- vzdělání, role a kompetence sociálního pracovníka
- hodnoty ve vztahu pracovník- klient: individualizace, empatie, akceptace, nehodnotící postoj, diskrétnost

5. Sociální politika

- pojem sociální politika
- objekty a subjekty sociální politiky
- modely sociální politiky
- základní principy sociální politiky
- funkce a nástroje
- rodinná, zdravotní, politika zaměstnanosti, bytová, vzdělávací politika

6. Syndrom vyhoření. Supervize

- charakteristika syndromu vyhoření
- projevy a příčiny vzniku
- prevence
- supervize – charakteristika, cíle, formy, typy
- sledované aspekty práce s klientem

7. Komunikace v sociální práci

- charakteristika komunikace
- rozhovor – charakteristika, druhy, fáze, zásady vedení rozhovoru
- komunikace s problémovým klientem – příklady problémového klienta
- komunikace s klienty s poruchou komunikace – klienti s poruchou sluchu, zraku, s mentálním postižením

8. Sociální práce s jednotlivcem

- etapy sociální práce
- anamnéza (první kontakt)
- diagnostika (metody, obsah, sociální šetření)
- navrhování řešení a plán sociální terapie
- sociální terapie
- ověřování výsledků (ukončení soc. terapie)

9. Sociální práce se skupinou

- charakteristika skupiny, její druhy, členství ve skupině, skupinové role
- charakteristika sociální práce se skupinou
- význam a výhody práce se skupinou, cíle, vedení a organizace skupin
- stádia vývoje skupiny
- svépomocné skupiny, psychoterapeutické skupiny

10. Rodina jako základní sociální skupina

- charakteristika rodiny, historický vývoj rodiny, trendy v moderní rodině
- typy rodin, funkce rodiny, dělení rodin dle funkčnosti
- role v rodině, vztahy v rodině
- vývojový cyklus rodiny – orientační a prokreační rodina, rodina s předškolním dítětem, rodina se školními a dospívajícími dětmi, fáze opuštěného hnázda
- problematika dysfunkčních rodin – rodina nezralá, autoritářská, neúplná...

11. Sociální práce s rodinou

- práva dětí
- sociálně právní ochrana dětí
- peněžité dávky pro rodiny s dětmi a jiná finanční podpora rodiny
- aktivity a sociální služby určené rodinám s dětmi

12. Syndrom CAN a domácí násilí

- charakteristika syndromu CAN
- formy, projevy a následky syndromu CAN
- metodický postup při řešení syndromu CAN, metody práce
- charakteristika domácího násilí, ohrožené skupiny
- formy, příčiny, znaky, projevy a následky domácího násilí
- metody práce s oběťmi domácího násilí, sociální služby pro oběti domácího násilí

13. Náhradní rodinná péče

- náhradní rodinné péče jako alternativa institucionální péče o děti
- přehled jednotlivých typů NRP
- osvojení – charakteristika, typy, cíle, předpoklady a podmínky pro osvojení
- pěstounská péče – charakteristika, typy, cíle, dávky pěstounské péče
- nároky na rodiče v náhradní rodině, posuzování náhradních rodičů

14. Ústavní péče

- funkce a znaky ústavní péče, rizika ústavní péče, ústavní řád
- ústavní péče v resortu zdravotnictví
- ústavní péče v resortu školství
- ústavní péče v resortu MPSV
- ústavní péče v resortu spravedlnosti

15. Kurátorská péče

- charakteristika kurátorské péče
- sociální kurátor pro mládež a OSPOD
- kurátor pro dospělé
- činnosti sociálního kurátora, průběh kurátorské práce, terapeutický plán

16. Probace a mediace

- charakteristika probační a mediační služby, cíle
- činnosti PMS
- probace, mediace
- alternativní tresty

17. Sociální péče o osoby se zdravotním postižením

- charakteristika zdravotního postižení, příčiny, prevence
- klasifikace zdravotních postižení
- začleňování osob se zdravotním postižením do společnosti
- posuzování zdravotního stavu
- zaměstnávání osob se zdravotním postižením

18. Sociální služby a dávky pro osoby se zdravotním postižením

- druhy a charakteristika sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením
- invalidní důchody
- dávky pro osoby se zdravotním postižením
- příspěvek na péči, kompenzační pomůcky

19. Metody práce se seniory

- pojmy – stáří, stárnutí, polymorbidita, deficit sebepéče, ageismus
- současný demografický stav a jeho prognózy
- kvalita života seniorů, změny ve stáří
- způsoby vyrovnávání se se stářím, požadavek na aktivní stáří
- zásady při péči o seniory
- komunikace se seniory

20. Instituce zajišťující péči o staré občany

- subjekty zajišťující péči o seniory
- instituce zdravotní péče, instituce sociální péče
- postup sociálního pracovníka před nástupem a při nástupu klienta do ústavní péče
- paliativní péče

21. Dávky a sociální služby pro staré občany

- sociální služby pro seniory a jejich charakteristika
- individuální plánování sociální služby
- sociální dávky pro seniory

22. Péče o dezintegrované občany

- charakteristika sociální dezintegrace
- typologie osob bez domova, příčiny, důsledky a prevence bezdomovectví, ohrožené skupiny
- sociální služby a dávky pro osoby bez přístřeší
- problematika uprchlictví – pojmy: migrace, azyl, uprchlík

- příčiny uprchlictví, práva a povinnosti žadatelů o azyl, důvody udělení azylu
- instituce poskytující péči uprchlíkům

23. Pomoc lidem s drogovou a jinou závislostí

- sektárství – charakteristika, soc. práce
- prostituce – dělení, motivace, sociální práce
- gamblerství
- pojmy- abúzus, syndrom závislosti, intoxikace, abstinenční syndrom
- závislost na alkoholu a nealkoholových drogách – charakteristika, příčiny, fáze, důsledky, léčba, služby a zařízení pomáhající závislým lidem
- sociální prevence a sociální služby

24. Terénní sociální práce

- charakteristika terénní sociální práce, terénní programy
- cíle terénní sociální práce a typické problémy vyžadující služby terénní sociální práce
- metody, formy, fáze průběhu a obsah TSP
- terénní sociální pracovník – streetworker – osobnost, kompetence, náplň práce, příklady organizace streetworkingu

25. Standardy kvality poskytování sociálních služeb

- charakteristika standardů kvality sociálních služeb
- typy standardů
- jednotlivé standardy 1 – 15 – název, charakteristika, příklady